

Slovenski računovodski standard 33 (2016)

RAČUNOVODSKE REŠITVE V DRUŠTVIH IN INVALIDSKIH ORGANIZACIJAH

A. Uvod

Ta standard je povezan z Uvodom v slovenske računovodske standarde in okvirom SRS ter s Slovenskimi računovodskimi standardi (SRS) od 1 do 17 ter 20 do 23. Društva navedene standarde uporabljajo neposredno pri pripoznavanju, odpravi pripoznanja, merjenju in vrednotenju sredstev in obveznosti do njihovih virov ter merjenju in izkazovanju prihodkov, odhodkov, poslovnega izida, denarnih tokov ter gibanja kapitala.

Poleg določb navedenih standardov pa društva in invalidske organizacije dodatno upoštevajo še določila tega standarda.

Z društvom je v tem standardu mišljena organizacija, ustanovljena v skladu z zakonom o društvih.

Kot invalidska organizacija je v tem standardu mišljena organizacija, ustanovljena v skladu z zakonom o društvih, ki ima po zakonu o invalidskih organizacijah status invalidske organizacije.

B. Standard

33.1. Društvo sestavi na podlagi podatkov, izkazanih v poslovnih knjigah, in popisa na koncu obračunskega obdobja letno poročilo, ki obsega:

- bilanco stanja, s pojasnili, ki vsebujejo tudi opis porabe presežka prihodkov nad odhodki preteklih obračunskih obdobj,
- izkaz poslovnega izida, s pojasnili,
- prilogo k izkazu poslovnega izida, ki prikazuje obseg pridobitne dejavnosti društva v obračunskem obdobju, s pojasnili, ter
- poslovno poročilo društva.

33.2. Bilanco stanja za zunanje poslovno poročanje sestavljajo najmanj postavke, ki jih SRS 20 – Oblike bilance stanja za zunanje poslovno poročanje, določa za male družbe, le da društva pri obveznostih do virov sredstev pod točko A. izkazujejo Sklad, ki je razčlenjen na

A. Sklad

- I. Društveni sklad
- II. Revalorizacijske rezerve
- III. Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti.

Društvo ne obračunava odloženih terjatev in odloženih obveznosti za davek.

33.3. Društvo sredstva in obveznosti do virov sredstev računovodsko obravnava v skladu s SRS od 1 do 17. Ne glede na to pa društvo, ki v skladu z Zakonom o družtvih ni zavezano revidirati svojih računovodskih izkazov, lahko vrednoti sredstva in obveznosti do virov sredstev po tehle pravilih:

Nabavna vrednost neodplačno pridobljenih (podarjenih) sredstev katerih nakupna cena oziroma tržna vrednost ni znana, se določi z ocenitvijo, pri čemer se upošteva nabavna vrednost enakih ali primerljivih sredstev. Opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva, ki jih je izdelalo društvo samo, se vrednotijo po nastalih stroških, ki jih je mogoče pripisati njihovi usposobitvi za uporabo.

Finančne naložbe in terjatve se ne prevrednotujejo razen v primeru oslabitve ali odprave njihove oslabitve.

Vrednost finančnih naložb in terjatev, za katere se utemeljeno domneva, da ne bodo poravnane oziroma ne bodo poravnane v celoti, mora društvo razkriti v pojasnilih k računovodskim izkazom.

Zaloge materiala in trgovskega blaga se vrednotijo po nakupnih cenah, zaloge proizvodov in nedokončane proizvodnje pa s stroški izdelavnega materiala in tujih izdelavnih storitev. Porabljene zaloge se vrednotijo po izbrani metodi.

Zaloge materiala in trgovskega blaga se lahko na koncu obračunskega obdobja ovrednotijo po zadnjih dokumentiranih nakupnih cenah, zaloge proizvodov in nedokončane proizvodnje pa po zadnjih cenah potroškov izdelavnega materiala in tujih izdelavnih storitev. Za ugotovljene razlike se popravijo stroški porabljenega materiala ali prodanega trgovskega blaga oziroma materiala in storitev.

33.4. Društveni sklad se vrednoti v znesku razlike med vrednostjo sredstev skupaj z aktivnimi časovnimi razmejitvami ter vrednostjo dolgov skupaj z rezervacijami, pasivnimi časovnimi razmejitvami, revalorizacijskimi rezervami in rezervami iz vrednotenja po pošteni vrednosti.

33.5. Izkaz poslovnega izida za zunanje poslovno poročanje, društvo sestavi v skladu SRS 21 – Izkaz poslovnega izida za zunanje poslovno poročanje, po različici I, pri čemer postavko 17. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja nadomesti s postavkami:

17. Presežek prihodkov obračunskega obdobja,
18. Presežek odhodkov obračunskega obdobja in
19. Kritje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj.

V postavko Drugi poslovni prihodki društvo vključi tudi prihodke od:

- a) dotacij iz Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji,
- b) dotacij iz proračunskih in drugih javnih sredstev,
- c) dotacij iz drugih fundacij, skladov in ustanov,
- č) donacij drugih pravnih in fizičnih oseb,
- d) prispevkov uporabnikov posebnih socialnih programov,
- e) članarin in prispevkov članov.

Društvo postavke a) do e) tega člena vrednostno obvezno razkrije v pojasnilih k izkazu poslovnega izida.

Presežek prihodkov obračunskega obdobja je razlika med (večjim) zneskom prihodkov in zneskom odhodkov v obračunskem obdobju, zmanjšana za obračunani davek od dohodkov pravnih oseb.

Presežek odhodkov obračunskega obdobja je razlika med (večjimi) odhodki in prihodki v obračunskem obdobju.

Kritje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj zajema tisti znesek presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj, ki ga društvo nameni za pokrivanje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja.

Vsebine postavk izkaza poslovnega izida, ki niso opredeljene v tem standardu, so opredeljene v SRS 1 do SRS 17.

33.6. Stroški, odhodki in prihodki se računovodsko obravnavajo po SRS 12 do SRS 15. Ne glede na to pa lahko društvo, ki po Zakonu o društvih ni zavezano revidirati svojih računovodskih izkazov, na kontih stroškov materiala in prodanega trgovskega blaga knjiži med obračunskim obdobjem nakupno vrednost tedaj kupljenih količin materiala in trgovskega blaga, na koncu obračunskega obdobja pa uskladi znesek stroškov porabljenega ali prodanega materiala in glede na spremembo vrednosti zalog, ugotovljeno s popisom količin in njihovim ovrednotenjem po zadnjih nakupnih cenah. Društvo v tem primeru v pojasnilih k izkazu poslovnega izida razkrije:

- a) nabavno vrednost nabavljenega materiala,
- b) povečanje vrednosti zalog materiala in
- c) zmanjšanje vrednosti zalog materiala.

33.7. Društvo vodi poslovne knjige na način, ki omogoča izkazovanje podatkov, potrebnih za sestavitev letne bilance stanja in izkaza poslovnega izida. Društvo, ki ne izkazuje vseh podatkov, potrebnih za sestavitev računovodskih izkazov (enostavno knjigovodstvo in poenostavljeno izkazovanje) v poslovnih knjigah, jih zagotovi z letnim popisom.

Društvo, ki je v obračunskem obdobju, za katero sestavlja letno poročilo, opravljalo tudi pridobitno dejavnost, mora sestaviti priložo k izkazu poslovnega izida v obliki iz SRS 33.5., v kateri navede zneske, ki se nanašajo na pridobitno dejavnost.

Društvo mora za sestavitev priloge iz prejšnjega odstavka sprejeti ustrezna sodila za razvrščanje posrednih stroškov na tiste, ki se nanašajo na pridobitno dejavnost, in tiste, ki se nanašajo na nepridobitno dejavnost. V primerih, ko ni mogoče določiti ustreznega sodila, se kot sodilo upošteva razmerje med prihodki, doseženimi z opravljanjem pridobitne dejavnosti, in prihodki, doseženimi z opravljanjem nepridobitne dejavnosti društva v obračunskem obdobju. Sodila mora društvo razkriti v prilogi.

33.8. Društvo, ki v skladu z zakonom, ki ureja poslovanje društev, lahko vodi poslovne knjige po sistemu enostavnega knjigovodstva, pri tem upošteva določila priloge k SRS 30 – Enostavno knjigovodstvo.

33.9. Kot poslovno dokumentacijo mora društvo zagotoviti tudi po časovnem zaporedju urejene izpiske o spremembah stanja na računih pri bankah.

33.10. Društvo v poslovnih knjigah ali posebnih evidencah zagotavlja podatke o porabi namenskih javnih in drugih sredstev, prejetih za delovanje, za izvajanje posebnih socialnih programov in naložbe.

33.11. Društvo mora ne glede na način vodenja poslovnih knjig na koncu obračunskega obdobja popisati sredstva in dolgove. Popis mora opraviti tudi na začetku oziroma ob prenehanju opravljanja dejavnosti in ob nastanku statusne spremembe.

33.12. Poslovne knjige in poročila morajo biti dostopne na sedežu društva. Če vodi njegove poslovne knjige druga pravna ali fizična oseba, ki ima registrirano dejavnost v skladu s klasifikacijo dejavnosti, so lahko poslovne knjige pri njej.

C. Opredelitve ključnih pojmov

33.13. V tem standardu je uporabljenih nekaj izrazov, ki jih je treba razložiti in tako opredeliti ključne pojme.

- a) Z izrazom **obračunsko obdobje** je mišljeno obdobje, za katerega društvo sestavlja letno poročilo.
- b) **Društveni sklad** je lastni vir financiranja društva. Zajema znesek ustanovne vloge, presežka prihodkov, razporejenega za določene namene, nerazporejenega presežka prihodkov in nepokritega presežka odhodkov (odbitna postavka). Ustanovno vlogo društva predstavljajo sredstva, ki so društvu s strani ustanoviteljev dana na razpolago ob ustanovitvi in so kot taka navedena v ustanovnem aktu društva.
- c) **Pravne podlage** so predpisi, pogodbe, sodne odločitve in pisno izražene odločitve upnikov ali lastnikov, da se odpovedujejo pravicam oziroma lastništvu na sredstvih.
- č) **Poslovno poročilo društva** vsebuje opis poslovanja društva v obračunskem obdobju, za katero se sestavlja, in sicer predvsem način uresničevanja namena in ciljev društva v obračunskem obdobju, opredeljenih v temeljnem aktu in finančnih načrtih, ter opis drugih pomembnih zadev s področja poslovanja društva, ki pripomorejo k boljšemu razumevanju letnega poročila. Društva, ki opravljajo več vrst pridobitnih dejavnosti, opišejo tudi njihovo vrsto in obseg.

Č. Pojasnila

33.14. Društvo ima lahko v okviru društvenega sklada tudi rezerve ter namenske sklade za izobraževalne, socialne in druge namene v skladu s svojimi pravili in odločitvami.

33.15. Finančne prihodke oziroma odhodke povečujejo tudi spremembe finančnih naložb, poslovnih terjatev ter finančnih in poslovnih obveznosti, ki temeljijo na drugih pravnih podlagah.

Uskladitev vrednosti finančnih naložb, poslovnih terjatev ter finančnih in poslovnih obveznosti se opravi na dan nastanka pravne podlage, ki je povzročila spremembo vrednosti, pri usklajevanju na podlagi dogovorjenega prevrednotovanja pa tudi pri sestavljanju letnega poročila.

33.16. Društvo lahko pokrije presežek odhodkov iz rezerv, iz presežkov prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj, lahko pa tudi v breme drugih delov društvenega sklada.

D. Datuma sprejetja in začetka uporabe

33.17. Ta standard je sprejel strokovni svet Slovenskega inštituta za revizijo na svoji seji dne XX. xxxxx 2015. K njemu je dal soglasje minister, pristojen za finance. Društva in invalidske organizacije ga začnejo uporabljati s 1. januarjem 2016.

Društva in invalidske organizacije z dnem začetka uporabe tega standarda prenehajo uporabljati SRS 33 (2007) – Računovodske rešitve v društvih in invalidskih organizacijah.